

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAV

Obvezni izvod,
poštne proste.

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 300
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
ne vračajo
priložiti znamko
govor.

Zakon o detronizaciji Habsburžanov.

Budimpešta, 2. nov. Na današnji seji stranke malih poljedelcev je izjavil ministrski predsednik grof Bethlen, da bo na jutrišnji seji narodne skupščine predložil v odobrenje — vsakakor deloma vsled pritiska ententnih velesil — nastopni zakonski načrt: »Zakonski načrt o prenehanju vladarskih pravic kralja Karla IV. in prestolonasledstva Habsburžanov. § 1: Vladarska pravica kralja Karla IV. je ukinjena. § 2: Pragmatična sankcija, zapopadena v zakonskih členih I in 2 iz leta 1723 ter določbe o pravicah pre-

stolonasledstva avstrijske hiše (domus austriaca), zgubi svojo veljavo in narod ima zopet pravico, da si prosto voli kralja. § 3: Narod obdrži dedno obliko države kraljestva tako, kakor je bila, toda odgodi zasedenje kraljevega prestola za poznejše čase ter naroča ministru, naj v tej zadevi o pripravnem času stavi svoje predloge. § 4: Ta zakon stopi v veljavo z dnem promulgacije. Ministrski predsednik je prosil stranko naj sprejme pri glasovanju ta zakonski načrt, če mogoče brez debate.

Italija proti nam!

Zagreb, 2. nov. »Juturnji List« piše: Italijanski poslanik v Budimpešti, princ Castagnetta dela na to, da bi se mala ententa ne vmešavala v vprašanje Burške. Princ piše v nekem mad-

žarskem listu, da obstoja za Madžarsko slovanska nevarnost, zoper katero je edina pomoč italijansko-madžarska zveza.

Odhod Karla iz Madžarske.

Zagreb, 2. nov. »Novosti« poročajo iz Beograda, da je dobila vlada poročilo, da je bil kralj Karl v noči na 31. prošlega meseca vkrcan na angleško topniško ladjo, ki ga je odpeljala v

Galac, odkoder bo prepeljan na kraj, ki se v kratkem določi. Včeraj popoldne je potoval kralj Karl preko naše meje. Po naših vodah ga spremljata dva naša monitorja.

Kronski svet.

Beograd, 2. nov. Danes od 10. do 13. je bil kronski svet pod predsedstvom kralja. Na svetu se je sklenilo sklicati za soboto ob 10. sejo narodne skupščine, na kateri bo kralj prisegel na ustavo. Na izrečno željo kralja se svečanosti ne bodo vršile, ker kralj žaluje za očetom kraljem Petrom. Ko bo kralj odšel v soboto v skupščino, bodo samo vojski beograjske garnizije tvorili špalir ob dvoru do skupščine. Med drugim se je govorilo na posvetovanju

tudi o odgovoru entente naši vladi. — Naša je odgovorila, da sprejme na znanje, da se vsej rodbini Habsburžanov odreče pravica do madžarskega prestola in izrazila zahtevo, naj se čimprej Madžarska razoroži. Če bi se tej zahtevi ne ugodilo, bo mala ententa sporazumno našla način, da izvede to zahtevo sama. Sklenilo se je tudi, da ostanje vojaške naredbe do likvidacije spora z madžarsko v veljavi.

Boji ob albanski meji.

Beograd, 2. nov. Po vesteh iz Skoplja so naše čete v Albaniji zasedle črto, katero zasesti je bila nujna potreba, če so hotele zavarovati mejo pred napadi,

kateré so pripravljali Albanci. Črto smo zasedli brez velikih žrtv. Na bojišču vlada popoln mir.

ČESKOSLOVAŠKI KONZUL PRI PASIČU.

Zagreb, 2. nov. »Novosti« poročajo iz Beograda: Včeraj je posetil českoslovaški poslanik Kalina ministrskega predsednika Pašiča in mu naznačil stališče svoje vlade v situaciji, ki je nastala vsled Karlovega puča. — Naznačil je tudi da stoji njegova vlada na stališču, da se vse dotlej ne bi demobiliziralo, dokler ne bi madžarski parlament odobril odloka glede detronizacije.

vlada i nadalje ostro zavzema. Ako se trianonska mirovna pogodba popolnoma izvede, se bo mala antanta najbrže odrekla svojim zahtevam po povračilu stroškov za mobilizacijo.

MADŽARSKA PRIPRAVLJENA RAZSTOLIČITI KARLA IN HABSBURŽANE.

Budimpešta, 2. nov. (Izv.) Iz vladnih krogov se doznava, da je vlada pripravljena do 8. t. m. izvesti v madžarski narodni skupščini razstoličenje bivšega kralja Karla in v zvezi s tem tudi vso dinastijo Habsburžanov.

VELIKA ANTANTA IN NAŠE ZAHTEVE.

Beograd, 1. nov. Kolikor se doznava iz zanesljivih virov, je konferenca veleposlanikov priznala naše glavne razloge glede bivšega kralja Karla in Madžarske. Velesile so priznale naše stališče, da se mora od Madžarske odločno zahtevati odstavev bivšega kralja Karla in tudi odstavev vse habsburške dinastije. Karl in njegova rodbina bosta dosmrtno internirana na otoku Madejri, ako pristane na to portugalska vlada. Velesile soglašajo tudi s tem, da se morajo vse določbe trianonske mirovne pogodbe izvršiti popolnoma. Soglasno z odločbami te mirovne pogodbe se velesile strinjajo z zahtevo male entente, da se mora razorožitev Madžarske takoj izvesti pod kontrolo velike in male entente. Tehnična izvedba kontrole se bo poverila specijalni komisiji, v kateri se bodo nahajali razen delegatov Anglije, Francije, Italije in Japonske tudi zastopniki naše države, Českoslovaške in Romunije. Posebno se je med veliko in malo entento dosegel sporazum glede kontrole samo nad delom vlade. Dalje se doznava, da je veleposlaniška konferenca pustila vprašanje povrnitve mobilizacijskih stroškov naše države nerešeno.

PODALJŠANJE AVSTRIJSKO-JUGOSLOV. TRGOVINSKE POGODBE.

Dunaj, 8. nov. (Izv.) Z dobro poučene strani se doznava, da se je veljavnost avstrijsko-jugoslovske trgovinske pogodbe podaljšala za dva meseca.

KONFERENCA TRGOVCEV IN BRANJEVCV V ZAGREBU.

Beograd, 2. nov. (Izv.) Vlada bo tekom tekočega meseca sklicala v Zagrebu konferenco trgovcev in branjevcv, da razpravljajo o davku na poslovnih obrt.

MADŽARI SE NE DAJO MIRU. — SMOLA AVSTRIJCEV.

Dunaj, 1. nov. Uradno se objavlja: Gibanje tolp ob nižje-avstrijski in štajerski meji je postalo zadnje dni precej bolj živahno. Snoči so napadle tolpe našo predstražo severozahodno od Friedburga na Štajerskem, nakar so odpasali predstraži ob štirih zjutraj na pomoč tovorni avtomobil z oddelkom alpskih lovcev. Na cesti pri Pinggau je zavozil avtomobil v brzovojni drog in se prekučil ter pokopal vojake pod seboj. Bilo je devet mrtvih in sedemnajst ranjenih. Žrtve so prepeljali v Hartberg. Snoči smo ustrelili dva oborožena Madžara, ki sta napadla naše oddelke na štajerski meji, enega pa smo ujeli.

AMNESTIJA KARLISTOV NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 2. nov. (Izv.) Zunanji strank stoječi poslanec Rudolf Rupert bo v jutrišnji seji narodne skupščine predlagal, naj se amnestirajo vsi politični in vojaške osebe, ki so se udeležile Karlovega poizkusa puča, ker so delovale pod moralnim pritiskom. Narodna skupščina naj zahteva od vlade, da se vse aretirane osebe izpuste iz zapora in da se proti njim ustavi kazensko postopanje. Kakor se govori v političnih krogih, bo ta predlog sprejet, toda šele potem, ko se uvede razstoličenje Karla in Habsburgovcev.

POVRATEK KRALJA ALEKSANDRA V BEOGRAD.

Beograd, 1. nov. Snoči ob 22.50 se je vrnil iz Pariza v prestolnico kralj Aleksander v spremstvu tajnika kraljeve pisarne Dragomira Jankovića. Z istim vlakom se je pripeljal v Beograd tudi ministrski predsednik Pašič. Na beograjski postaji so sprejeli kralja namestnik ministrskega predsednika Trifković, nofranji minister Pribičević, prometni minister Uzunović, vojni minister Zečević in prvi adjutant kralja general Hadžić, dalje pomočnik zunanjega ministra Tihomir Popović in ravnatelj političnega oddelka Miroslav Janković, načelnik kabineta ministrskega predsednika Veimir Popović in poveljnik mesta polkovnik Uzun-Cirković.

ITALIJA SODELUJE PRI NAPADIH ALBANECV NA NAS.

Beograd, 31. okt. »Tribuna« javlja: Aktivno sodelovanje Italije pri albanskih napadih na naše ozemlje je vedno bolj očividno. Italijanske ladje prevažajo albanske čete, orožje in municijo in sploh se Italijani obnašajo napram Albancem kot zavezniki. Pred petnajstim dnevi je italijanska ladja »Brioni«, ki vozi iz Valone v Drač, izkrcala veliko četo oboroženih Albanecv na naši meji v bližini Skadra. Pred nekaj dnevi je ista ladja transportirala albanske čete. Italijanska ladja, ki vozi na progi Krk-Patras, je že večkrat prevažala municijo iz Valone v Drač.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 2. nov. (Izv.) Danes popoldne je bila seja zakonodajnega odbora. Razpravljalo se je o centralni upravi. Z več strani se je naglašala potreba, da se skrči število ministrstev in da se ukine ta ministrstva za trgovino in za socialno politiko. V tem pogledu ni bil storjen noben sklep, ampak se je zadeva odgodila, ker se mora poprej razpravljati v podininih klubih. Zlasti je neprijetno padlo v oči, da za seje zakonodajnega odbora ni pravega zanimanja. Tako na pr. na seji druge sekcije niso mogla priti v razpravo razna važna vprašanja, ker so manjkali poročevalci, med prisotnimi poslanci pa so se pojavila razna mišljenja. — Bodoča seja se naznani pismenim putem.

POLJEDELSKI SVET.

Beograd, 2. nov. (Izv.) V ministru za poljedelstvo se izdeluje pravilnik o organizaciji poljedelskega sveta. Po tem pravilniku bo poljedelsko ministvo v ta svet imenovalo 18 delegatov, ostalih 30 pa bodo določile razne poljedelske institucije.

S KONGRESA DEMOKRATSKE STRANKE.

Beograd, 1. nov. Na včerajšnji zaključni seji kongresa demokratske stranke se je govorilo o zemljoradniškem vprašanju, agrarni reformi in socialni politiki. Referent za zemljoradniško vprašanje g. Milan Pribičević je izjavil, da mora demokratska stranka to vprašanje smatrati za najglavnejše vprašanje, in sicer zato, ker je stranka večinoma sestavljena iz kmetovskih elementov. Zahteval je, da se v tem smislu organizira stranka. Demokratska stranka mora kot prava kmetijska stranka v najkrajšem času

V parlament!

Narodna skupščina začne prihodnje dni redno zasedati in pričakovati imamo izjavo kraljevske vlade o vprašanju naše notranje in zunanje politike. Ako pride do take izjave od strani sedanje radikalno-demokratske koalicije, tedaj bo predstavljala izredno važno državno listino, ker se bo nanašala na naše notranje in zunanje prilike, ki so dosegle kritični vrhunec.

Le predočimo si razpoloženje, v katerem smo ob ustanavljanju naše narodne države govorili o konstituiti! V vseh krogih inteligence in v širokih plasteh naroda je bilo narodno edinstvo hrepenenje iskrenega navdušenja. Konstituanta je imela v bratski slogi izvoljenih poslancev u ariti temelj svobodnega, demokratičnega, kulturnega, parlamentarnega življenja. Ustavo smo zamišljali tako, da bo predstavljala najboljšo vrsto zapadnoevropskega demokratizma in parlamentarizma ter da bo v svoji etični ciljnosti uglašala evoliucijsko pot našega naroda k jugoslovanstvu.

Notranjepolitični razvoj pa je šel drugo smer. Strankarske borbe za konstituanto, delovanje ustavodajne skupščine same, prilike in opozicije, ki so dovedle do Vidovdanske ustave so iz prvotnega in enodušnega razpoloženja ustvarile položaj, v katerem se nahajamo danes. Polovica od naroda izvoljenih poslancev je proti sedanji ustavi, ogromna večina hrvatskih poslancev se sploh noče udeležiti parlamentarnega življenja in dela za enotno in nerazdeljivo državo. Velik del ustavotvorcev imenuje profidržavno vse, kar ni za radikalno-demokratski režim. Po daljšem odsotstvu iz države se je kralj vrnil v prestolnico, kjer bo moral prisosivovati mučnim prizorom bližnje vladne in parlamentarne krize. Odnosi med radikalno in demokratsko stranko postajajo čedalje bolj nezaupni. Narodna skupščina se nahaja v očitni krizi. Ona nima ali pa ne vrši prava parlamentarne inicijative in tudi ne prava parlamentarnega odločanja o činih, ki jih vlada podvzame. Iz Zagreba prihajajo čudni glasovi o zahtevah hrvatskega bloka, katerega je Radić uspel sivoriti z aktivnim sodelovanjem režima demokratske stranke na Hrvatskem.

Hrvatski blok zahteva od naše centralne vlade nič drugega kakor pravico sklicanja hrvatskega državnega zbora, ki bo zaenkrat sklicpal o odstranitvi Habsburgovca Karla iz hrvatskega prestola. Druga točka te deklaracije se zaganja v sedanji nevdržni sistem, ki je osebno delo ministra notranjih del preko ustave, narodne skupščine, zakonodavnega odpora in vlade. Končno naglašja, da je edini korak k trajnemu sporazumu med hrvatskim, srbskim in slovenskim narodom dopustitev rednega zasedanja hrvatskega sabora in narodnih poslancev, ki so bili 28. nov. izvoljeni na teritoriju Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Tudi če bi hoteli upoševati idealnost namenov demokratskih političarjev, bi morali priznati, da so s svojim političnim delovanjem uspeli v teku treh let izzvati naravnost opasno plemensko nasprotje, ki si nadevlje celo nakit hrvatskega državnega prava. Lahko trdimo, da je politična uvidevnost hrvatskega bloka sorazmerna strankarski zaslepljenosti demokratske zajednice.

Po členu 1. vidovdanske ustave je naša država parlamentarna. Danes pa stojimo pred dejstvom, da je polovica narodne skupščine deloma odsotna, deloma proti sedanji vladi in njenemu režimu. Zato bi bila dolžnost vlade, da likvidira sedanji parlament in odredi nove volitve. Do tega sklena vlada sama od sebe ne bo prišla, ako bo uspela zravnat nesoglasje, ki se je pojavilo med demokratsko in radikalno stranko. V tem slučaju moramo pričakovati, da se bo notranjepolitična kriza samo poostrila, ne pa rešila. Plemenski antagonizem bo zavzel ostrejšo oblike in jugoslovska država bo definitivno in neizbežno dobila račrano, ki bo trajala desetletja. Iz plemena nastaja narod, iz naroda nacija, iz nacije državopolitična borba kot na Irskem ali pa v Ukrajini. V našem parlamentu pa imamo še druge skupine poslancev, na katere apeliramo, da v vzvišenem državnem interesu stopijo v odprto dvorano našega rednega parlamenta ter da z neizprosno parlamentarno kritiko poučijo vladne stranke o pogubonosnem načinu, s katerim vladajo državo in narod. Mimo ustavnega vprašanja, katerega je sedanji vladni blok ustvaril, so se pojavili resni finančni problemi, naša valuta je padla v bližino ničle, uradniška korupcija je objela velika področja državne uprave. Na zunanje pa se pripravila internacionalna blamáža našega »ultimatuma« in veliki stroški brezuspešne mobilizacije. Ako se sklicuje hrvatski blok na izid glasovanja dne 28. nov., tedaj bi si moral biti v svesti, da vrši dolžnosti, ki mu jih nalagajo te volitve, da pride v beogradsko narodno skupščino ter da na ustavnih tleh in s pomočjo parlamenta in kritike v parlamentu poizkuša uveljaviti svoje nazore v sporazumu in s kompromisom. Zasedanje narodne skupščine v Beogradu bo gotovo obrodilo spoznanje, da tako dalje ne pojde in da bo treba poklicati narod, da poveri novim ljudem svoje želje in vodstvo države v smislu edinstva in nerazdeljivosti, za katero se je borilo eno veliko pokolenje.

predlagati tudi zakon v tem smislu. G. Milan Pribičević je predlagal način, kako se mora izvršiti reorganizacija stranke. Po tem programu se morajo po selih sestavljati sveti, ki naj bi razčen političnih imeli tudi kulturne naloge. V centralnem odboru bi se morala sestaviti posebna korporacija, ki naj bi o tem vprašanju vodila najnatančnejše račune. Po kratki diskuziji se je ta referat sprejel z malimi izjemami. Za njim je govoril doktor Hinko Krizman in poročal o agrarnem vprašanju. Agrarno vprašanje mora biti del narodne osvoboditve, ki bo šele potem popolna, ako pridemo s tem tudi do gospodarske osvoboditve. — Agrarna reforma mora izbrisati vse sledove fevdalizma. V tem se ne sme videli samo neobhodno potrebna socialna reforma, temveč tudi duh preporoda v našem narodnem življenju. Mi smo nameravali rešiti agrarno vprašanje radikalno in do konca, vendar pa so nas ovirale strankarske borbe. Vendar pa smo v tem pogledu dosegli uspehe, ki so večji kakor v drugih državah. Razprava, ki se je povodom tega referata začela, se je završila v prilog mnenju g. dr. Krizmana. — Potem je g. dr. Kukovec poročal o socialnem vprašanju, predvsem pa o in-

validskem vprašanju, katero smatra on za eno od najvažnejših točk programa stranke. Akoravno se temu vprašanju posveča največja pozornost — je rekel g. dr. Kukovec — vendar skoro ni upanja, da se bo definitivno rešilo. — Nato je g. dr. Kukovec govoril o pravični rešitvi delavskega vprašanja, o zaščiti mladine in vojnih sirot in sploh o pobujanju socialne bede vsled zatiranja in krivičnosti. Z referatom gosp. dr. Kukovca je bi končan ciklus najaktuelnejših problemov, ki so se stali v na razpravo na kongresu demokratske stranke. O vsakem vprašanju se je sestavila posebna resolucija, ki je bila vsaka sprejeta.

Borzna poročila.

Zagreb, 2. nov. Devize: Dunaj 7—7.15, Berlin 168—170, Budimpešta 39.25—39.50, Bukarešta 205 do 210, Italija 1285—1300, London izplačilo 1260—1255, London ček 1240 do 1250, Newyork 314—315.50, Pariz 2260, Praga 300—302, Svica 5800—5875. Vaute: dolarji 309 do 314, avstrijske krone 7.50, carski rublji 20, českoslovaške krone 298, nmške marke 172—175, romunski leji 205, italijanske lire 1280—1285.

Opozicija in NSS.

V »Njivi« od 23. oktobra je napisal g. K. (dr. Knaflič) članek o »opoziciji«, ki ga ne smemo prezreti.

Iz vsega članka razvidimo, da boli pisca zelo izguba županskega stolca v Ljubljani, ki se je zanj potegovala JDS s tako ogabnimi sredstvi, kakor jih ni rabila že dolgo let nobena druga stranka v Sloveniji. Boli jo ga posledice nad vse ostudnega boja, ki so ga izzvali gg. člani »Jutra« in »Pondeljka« z gonjo proti vsem ki ne trobijo v njihov rog, ki se ni ustrašila najnižkotnejših sredstev, se ni ozirala ne na mladino, ne na nerazodno množico, teptala vse, kar n. j. je sveto, v blato ter se posluževala izrazov, ki se jih oglašuje vsak pošten mladič. Boli ga predvsem, ker se odvrta- čajo ljudje, ki imajo velja osebe, čast in poštenje več kakor osebni dobiček, od dne do dne bolj od stranke, ki hoče vladati brez etikete. Zato je g. članek napisal omenjeni članek, da zopet uveljavlji pred svetom JDS in ji pridobi pristašev med opozicijo. Zato navaja »na vrsto mest iz »Naših zapiskov«, se ozira na svojedobne izjave Abdita — Prepeluha in dr. Dermote, okrega zapiskov, da skoro vse slovenske časopise — razven seveda največji krivcev »Jutra« in »Pondeljka« — ter posveti še posebej »Njivi« in NSS.

»Poglejmo kolone koalicijskega in opozicijskega novinstva: Eno samo ostudno zabavljanje, ena sama gonja z razdeljenimi vlogami sicer.« Kaj imenuje g. članek zabavljanje? Ali je res že vsaka poštena, a gospodoma in vodilnih mestih neljuba kritika naših koruptnih razmer zabavljanje? Ali je zabavljanje, ako povemo v dostojni obliki gospodom resnico v obraz? In če se na konec izpazabi tu pa tam kak list in res zabavlja z nespodobnimi izrazi, zakaj ne pove gospod K., da zabavlja »pravičnoma«. Ako stoji velika večina Slovencev in Hrvatov ob strani in ne prihaja nič v parlament, kjer ne bi sicer »vredne« stranke nobene opozicijske kritike, ne sprejmejo nikakega predloga iz nasprotnih vrst, ako blati JDS po svojem časopisu in revijah dan na dan vse in vsakega, ki se le drzne opozarjati na politične napake, ako žrtvuje od svojega programa točko za točko, ne v korist naroda temveč, da zadosti svoji vladateljnosti, ako se ne ozira ne na levo, ne na desno, nastavlja živinozdravnike za vodje socialnega skrbstva v 4. plač. razredu in imenuje nekvalifikovane klasične filologe ravnateljem na učiteljskih, ako odbijajo njeni voditelji s pristranostjo, nepristopnostjo in nadutostjo vse pošteno misleče in čuteče ljudi od sebe, ako vidijo in poznajo le samega sebe in pa še tisto peščico svojih pristašev, ki še vztraja iz sebičnih ozirov na njih strani, ki jim pa pokaže hrbet, kakor hitro zaveje drug veter, ako pada pod njihovim vodstvom od dne do dne bolj naša valuta in raste draginja v neslišane višine, ni-li tu brezobzirna kritika upravičljiva? Po vaših delih vas presojava, ne po vaših besedah.

O NSS piše članek, da »sloni le na osebnih simpatijah«, je stranka »brez idej in programa«, stranka »nezadovoljnežev«, »ki v njej ubijajo voditelji lastno čustvo, da jim sledi masa itd. Ne čutim se poklicanega braniti NSS, tudi nisem bil in nisem njen voditelj. Poznam pa njen program, njene ideje in vsaj deloma njene voditelje. Njen program hočem označiti v treh besedah: narodnost, naprednost, socialna pravičnost. Očitajo NSS, da je v Ptujju prodala svojo na-

rodnost, ker njeni pristaši niso marali voliti demokrata ter pripomogli s tem k izvolitvi »nemškutarja« Lozinška. Kdo je v tem oziru prvi grešil? Ali ne demokrate, ki so utihotali iz samoljubnih namerov moža v volilni tmenik, dasiravno so vedeli, da ni zanesljiv narodnjak? Če pa so demokrate prvi zakrivali izdajstvo, bi bila tudi njih prokleta narodna dolžnost, popraviti pregrešek in voliti županom n. s., ako jim je bilo sploh kaj na tem, da dobi Ptuj narodnega župana. Toda JDS je narodnost le fraza, ki jim je dobra takrat, kadar jo je treba izrabiti proti nasprotniku.

Naprednost pa pojmiyo n. s. malo drugače kakor g. demokrate. Tem je napredno vse, kar pobija in udriha s kolum ali obmetava z gnojem »klerikalnega zmaja«, »internacional. ultramontanizem«, »črno popovstvo«, napreden je vsakdo, ki raztrobi škandal iz kakega farovža, zabavlja na farovške kuharice in hlapce, ovaja oblastem izmišljene protidržavne govore klerikalnih prvakov i. sl. N. s. — saj po večini — nimajo s tako »naprednostjo« ničesar opraviti. N. s. pripoznajo krščansko povrstnost misli kot svetovno naziranje in krščanski socializem, kakor ga je uveljavljal pokojni dr. Krek, dasiravno se ne strinjajo z njim v vseh točkah, obsojajo in zavračajo pa tisti klerikalizem, ki ovira in zadržuje napredek človeštva iz razloga, da se bo človek, ako napreduje, prevzel in se smatral Bogu enakega, ki tepta zato z zavijanjem resnice človeške pravice, vpliva sugestivno na posameznika in množico ter zadržuje z vsemi razpoložljivimi sredstvi narod v zaostalosti in nevednosti, da ga lažje obvlada in izkorišča. Taki pa niso vsi naši »klerikalci«, kakor bi nam radi g. demokrate vili v glavo. Poznam ogromno število duhovnikov in drugih prvakov iz SLS, ki so bolj narodno zavedni kakor marsikak demokratski odvetnik in se bolj veselijo vsakega napredka, kakor marsikak demokratski kričač - koritar. Zakaj bi se izogibali družbe in udrihali po ljudeh, ki imajo sicer našemu neskladno svetovno naziranje, ako so drugače poštenjaki in zastopajo socialno pravične nazore? Moje mnenje namreč je, da je največji napredek naroda v poštenosti in socialni pravičnosti, ki ustvarja veselje do dela in zadovoljnost, rodi ljubezen, spoštovanje in zaupanje nižjih v višje, državljanov v vladajoče kroge, ki utrja temelje države z modrimi zakoni, ki privabi k sedelovanju vse, ki so dobre volje. Nasprotno pa smatram za največje nazadnjaštvo, ki ovira vsak napredek, laž, zavijanje resnice in socialne krivice, ki ubijajo vsa boljša čustva v človeku, ustvarjajo in širijo nezadovoljnost, nezaupanje, srd in maščevalnost, povzročajo nasilne čine in izzivajo istotako nasilne zakone ter odbijajo čimdalje več naroda od skupnega dela.

Naprednost NSS je v delu; smotrenem, socialnem delu za narod. NSS hoče vzgojevati in dvigati našega delavca, našega obrtnika in težaka na vedno višjo kult. stopnjo, hoče pomagati teptanim in zapuščenim ter jih voditi do boljše zadovoljnije bodočnosti. V to svrhu služijo in bodo služila NSS različna sredstva, kakor: ljudska vseučilišča za javnimi, kolikor mogoče brezplačnimi predavanji in prevodi, knjižnice, revije, časopise, različne obč. koristne in vsem dostopne dobrodelne naprave in ustanove, borba za dobre socialne zakone i. sl. Jasno je, da se ne da vse to na mah izvesti, saj obstoja NSS se le kratko dobo let in je skoro brez sredstev.

Treba bo po dinarjih zbirati od moža do moža, od žene do žene, dolgo časa, da se organizacija učvrsti in osamosvoji, treba bo požrtvovalnega dela krajevnih organizatorjev, agitatorjev in predavateljev, seznaniti moramo širšo javnost in jo zanimati za naše ideje, da jih polagoma korak za korakom udeležimo. Naj nas ne moti v tem poslu ne g. K., ne ropotanje in regljanje drugih demokratskih mlinov in klopotecev, kajti: **V delu je zadovoljnost, v delu je spas!**

Santerji.

Pod pseudonimom »Omega« je napisal v zadnji »Njivi« nekdo članek z naslovom »Paragrafi«, ki tomlači § 129 b a. k. z. iz medicinskega in juridičnega stališča. Nakopičil je v njem celo vrsto mnenj različnih avtorjev ter prišel tudi do pozitivnega zaključka, ki mu s stališča humanitete ravno ni oporekati. Da bi bil izostal zadnji del, ki nosi barve zagriženega strankarstva in sovraštva proti NSS, bi moral človek članku prisotjati objektivnost, ki je potrebna vsakemu znanstvenemu spisu. Toda tu si drzne članek blažiti NSS tako previdno sicer, da mu s tožbo ni izlepa priti do živoga in na tako nesramno zavij način s potvarjanjem resnice, kakor smo bili tega vajeni do sedaj le od »Jutra« in »Pondeljka«. Iz tega domnevamo, da se je gotovo skoval saj začetek članka v »Jutrovi« kovačnici, kajti toliko hudobnosti najdemo edino le pri demokratskih jezuitih na Miklošičevi cesti 16.

Vsak otrok v Sloveniji že menda ve, na kako ostuden in nezasiščen način se je uprizoril preljudi k ptujskemu procesu, vsak človek ve, kako brezvestno je iskala »nadebudna« mladež JDS prvič za denar, cel svet ve, kako je znala izrabiti zaslepljene strankarske privržence iz učiteljskih krogov ter ve, da je NSS takoj po procesu izvajala posledice, pa pride demokratski jezuit z znanstvenim sijajem krog glave ter se drzne NSS očitati »santerstvo in parazitizem«. Ali jim hočemo vračati milo za drago? Ali jim hočemo, kar jim stokrat prej dokazemo, predbacivati ciganstvo in zaje-dništvo na celem narodu? Ne, pravimo! Narod je zdrav ter bo sam obračunal prilično temeljito z jezuiti, santerji in parasiti na telesu.

»Essetal demar« — prišel bo dan!

Madžarske osebnosti.

Štefan Székely zanimivo opisuje v nekem listu madžarske osebe, kojih imena dnevno čitamo v trajno nemirnem političnem življenju Madžarske.

1. Horthy.

Nikolaja Horthyja sem prvičkrat srečal pred dvema leti v Szegedinu. Takrat je bil nekdanji uradni delavske zavarovalnice Béla Kun kralj v Budimpešti, Horthy pa nasprotno vojni minister szegedinske protirevolucionarne toda republikanske vlade. Njegova vojska — če se prav spominjam — je obstojala skupno iz 2000 častnikov in 200 prostakov. V splošnem je bilo v Szegedinu mnogo težav. Vojska ni imela orožja; Francozi, ki so imeli takrat mesto zasedeno, jim niso iz same dobrotnosti prav ničesar dovolili, najmanj pa, da bi nosili orožje. Toda vojaki so imeli jako lepe uniforme, Horthy je zopet uvedel srednjeveško, s perjem okrašeno in stisnjeno uniformo. Szeged-

inski krojači so v tistem času lahko mnogo zaslužili.

Toda med tem se je pričel prestol Bela Kune majati. In na to je pričela Horthyeva armada rapidno naraščati. Vsak je prišel, ki je le mogel priti, szegedinska vlada je dobro plačevala, v ne malo žalost szegedinskih meščanov.

In ko je 1. avgusta 1919 Bela Kun končno padel, se je pričel Horthyjev marš. Takoj je postavil pokonci Osztenburga in Hejjasa, ki sta pričela marsirati, da se še danes nista ustavila. Bela Kuno so nadomestili v Budimpešti Romuni in Horthy je bil prisiljen, da je šel s svojo armado na poletni dopust k Blatnemur jezeru.

Ko pa nato vstopi kot slavni zmagovalc v elegantni mornariški uniformi v Budimpešto, je postal državni upravnik, oprt na svoje bajonete in na Stefana Friderika. Kot državni upravnik ni imel mnogo opravila. Živel je mirno in srečno, skoraj nemoteno, dokler ni nekega dne opazil, da vendar ni tako neprijetno — vladati. Dobro se je počutil v sedlu — kljub svoji mornariški uniformi.

Tisti pa, ki so ga spravili na vladni stol, so se sedaj ustrašili. Tega vendar niso hoteli! Horthy je imel dobro figuro na vseh sprejemnih banketik. Zgledal je kakor Anglež in tudi ogrsko je izgovarjal kakor Anglež. Toda kot kralj?

Friderik se mu je protivil. Toda Horthy se je med tem privadil roko-dstvu in se je branil. Zapletel je Friderika v proces Fiszsa, da je bil Friderik skoraj obsojen. In skoraj se je že čutil kot gotov mož. Dvignil je roko in mislim, če bi imel še mesec časa, bi jo stegnil po ogrski kroni.

Gospodarstvo.

➤ Poštno ravnateljstvo v Ljubljani bo v ponedeljek dne 14. nov. t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih gospodarskega urada poštne ravnateljstva »Tonhalle« Kongresni trg št. 9 prodalo na javni dražbi pol vagona škartnih spremnic, ki imajo radi znak precejšnje filatelistično vrednost. — Izlicitirano in kolikovino po lestvici III. je plačati takoj. Za odvoz spremnic skrbi kavec sam. Če bi se dražbe udeležili manj kot trije dražitelji se bo izsta vršila dne 21. novembra t. l. ob vsaki udeležbi.

➤ Paketom v Italijo je prilagati račune. Vsakemu paketu, ki gre v Italijo, je vbočode priložiti račun (izvirni ali prepis), iz katerega mora biti razvidna vrednost blaga, ki je v paketu.

➤ Izvoz železa in jekla iz Zedinjenih držav. Izvoz železa in jekla iz Zedinjenih držav je v avgustu t. l. tako padel, da zadnjih 12 let Amerikani ni videla tako pičlega eksporta. Ijvozila je namreč samo 11.000 ton železnega in jeklenega blaga v skupni vrednosti 12 milijonov dolarjev. Vzrok silnega padca izvoza je živalna konkurenca belgijskih, britanskih in nemških železarnic. Vrhutega sev ladjedelnicah dandanes gradi le pičlo število ladij. Ves ameriški izvoz železa in jekla znaša v prvih osmih mesecih samo 65 % izvoza v minulem letu. Naposled so pa tudi cene železu in jeklu padle na vseh trgih razen ameriških.

➤ Dobava drv. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja tr-

Njegovo roko so sedaj zgrabili. Pa če jo vendar zopet spustijo?

Štefan Friderik.

Pred kakimi 15 leti je bil visokošolec na tehniku in vnet športnik v nogometu. Kdor ga je videl igrati, se je priznalo izrazil, da hitro pojmuje, dobro obvladuje žogo in ima zmožnost prodiranja. To zmožnost mu je priznal ogrski športni klub, ki ga je postavil med izbrano moštvo proti Avstrijcem. Po teh dejanjih se je odtegnil javnemu življenju in zdelo se je, da bo ostanek svojega življenja prebil v mali strojni tovarni, ki je njegova last.

Usoda, ali kakor jo že imenujete — je hotela dozdevno drugače. V Budimpešti je izbruhnila revolucija in Friderik je sklenil, da postane državni tajnik v vojnem ministrtvu. Pojzkus je uspel; ko je Friderik na dan revolucije obiskal vojno ministrtvo, še ni bil nihče imenovan. Sedel je za pisalno mizo in pričel disponirati. Čez nekaj dni, ko so se že nanj navadili, so rekli, da naj ostane. To je resnična zgodovina o Friderikovem državnem tajništvu.

Toda prava Friderikova karjiera se je pričela še-le po komuni. Po padcu Bela Kune je prevzelo vladno zmerno socialistično ministrtvo, na kar je Friderik s pomočjo zobozdravnika Czilleryja in par policistov aretirati vlado in je samega sebe imenoval za ministrskega predsednika. Ko se je pa spril s Horthyem in je bil obtoženec v Tiszzevem procesu, je odkril, da Ogrska nujno potrebuje kralja Karla. Postal je legitimist, in da je imel med tem kako opravilo, je mimogrede zasedel Burgenland.

V tem trenutku deli usodo s Karlom.

govski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršilo dne 29. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni imenovane uprave v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave 600 kubičnih metrov bukovih drv. Predmetni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

➤ »Slavija« lesna industrija v Mariboru. G. Tiefengruber snuje v Mariboru s kapitalom 4 milijonov dinarjev »Slavijo« lesno industrijo, ki se bo bavila z izdelavo najrazličnejših lesnih predmetov, od igrač do pohištva. G. Tiefengruber je predložil mariborski občini; da bi se s polovico kapitala udeležila tega podjetja, kar pa je občina odklonila.

➤ Mezdna gibanja. Delavci sladkornih tovarn v Osjeku in Pelmonoštru so predložili upravam tvornice nove zahteve glede plač. Uprave so po večini ugodile delavskih zahtevam.

➤ Povišanje železniških tarif na Poljskem. Na Poljskem, kjer se vsak trenutek zvišajo železniški tarifi, se je zopet vršila konferenca ministrov in različnih zastopnikov trgovskih in industrijskih organizacij radi zvišanja tarifov, ki se bodo zvišali to pot kar za 200 odstotkov.

➤ Prepovedan izvoz živil iz Češko-slovaške. Kakor se da povzeti iz poročil čeških listov, je češka vlada prepovedala izvoz goveje živine, ječmena in vseh živil sploh. Da bi se onemogočil tihotapski izvoz živil, bo izdala vlada najstrožje odredbe glede obmejne kon-

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

Tisti hip pa so spustili v obednico moža, ki je bil ves zasopel od naglega teka. Bil je baron de Lagarde. Planil je k prijateljski dvojici, ki je v čudnem strahu skočila na noge. In zavpil je:

»Prekleti razbojnik ni mrtev! Royal de Beaurevers je ušel živ izpod razvalin gostilne, ki smo jo požgali. Čuvajte se, gospoda: Royal de Beaurevers živi...«

IV.

Prilказen.

Roncherolles in Saint-André sta zasopla oba hkrati, kakor bi se jima bil zvalil kamen s srca. Spogledala sta se, kakor bi hotela reči:

»Mislija sva, da je prinesel vest: »Otrok ni mrtev!«

Tako pa — hvala Bogu! — ni šlo za otroka. Šlo je samo za razbojnika, ki mu je bilo ime Royal de Beaurevers. Pajdaša sta se oddehnila. Ko pa je minilo vznemirjenje, se je zbudil gnev.

»Tristo hudičev!« je škrtnil Saint-André. »Da ta živina ne crkne!«

»Pa bo vendar moral crkniti,« je zarohnel Roncherolles. »Lagarde, ali se ne motite?...«

»Videl sem ga na lastne oči. Prišel je izpod razvalin in se je one-svestil. Nato je prihitela ženska, ki jo je spremljal nekakšen orjak. Royal de Beaurevers je težko ranjen, go-spoda, zakaj orjak ga je moral zveti v naročje, da ga je odnesel.«

»Kam?... Kam ga je odnesel?«

»To nam povesta moža, ki sem ju pustil na straži v Periški ulici.«

»Na pot!« je viknil Saint-André

»Vzeml si dovolj spremstva, Roncherolles.«

»Bilo bi odveč,« je dejal Lagarde. »Pravim vam, da je smrtno ranjen. Treba je le še milostnega sunka. Z mojima vojniskoma nas bo pet. To je več nego dovolj, da zakoljemo umirajočega človeka.«

»Na pot!« je kratko velel Roncherolles.

Vsa trojica se je odpravila z največjo nagljo. V Periški ulici, pred pogoriščem, so našli prvega moža iz železne čete. Pristopil je in poročal: On in njegov tovariš sta sledila orjaku, ki je odnesel Royaala de Beaureversa. Dočim je ostal tovariš na preži pred hišo, v katero je izginil orjak, se je vrnil ta nazaj, da bi počakal Lagarda.

»Vodi nas,« je ukazal Roncherolles.

Mož je šel naprej in z njim Lagarde, ki je trepetal od nestrpnosti. Roncherolles je mrko gledal in žulil ročnik svojega bodala. Saint-André je blebetal vso pot. Mrzlica radosti je trla dičnega plemiča. Vsi trije skupaj so se zdeli tem strašnejši, ker so izpopolnjevali drug drugega, predstavljaje sleherni svojo posebno vrsto sovraštva. Sicer pa je bila odprava le izprehod. Royal je bil ranjen, umiral je in se nikakor ni mogel braniti. Preostajalo je samo še, da ga dotolčejo.

»To delo prevzamem jaz,« je dejal Saint-André ves v ognju.

Lagarde je pogledal nazaj, da bi slišal mnenje velikega profosa.

»Ne boš!« je rekel Roncherolles z mrtvaškim nasmehom. »Lopov mora viseti. In visel bo, kakor hitro sine dan. Krist mi je priča, da bo visel pred okni mojega dvorca.«

Lagarde je krenil dalje. Saint-André pa je udaril v smeh:

»Dobro. Razumem. Tvoje ideje so bile vedno vzvišene, dragi prijatelj.«

Zdajci pa je Roncherolles vztrepetal in obstal z zamolklim vzklikom:

»Vraga! Zdi se, da prihajamo v Tkalsko ulico!«

»Glej, glej, saj res! Še opazil nisem,« se je zarezal Saint-André.

Legal je. Tudi njega je bil izpreletel isti trepet kakor Roncherollesa.

»Lagarde!« je zaklical veliki profos s čudnim glasom. »Ali je v tej ulici?«

»Zdi se!...«

»Pa naj bo! Stopimo!...«

Šli so dalje. Toda Roncherolles se je sklonil k Saint-Andréju in mu je šepnil z vzdihom, ki je bil poln nepremagljive groze:

»Dvaindvajset let že nisem stopil v to ulico.«

»Jaz tudi ne,« je rekel Saint-André.

»Eh, vraga, zato se nama nočoj ponuja prilika, da si jo spet ogledava. Se li spominjaš — Zagrohotal se je. »Se li spominjaš stare Bertrande? Lepo si jo položil: z enim sunkom v hrbet...«

»Molči!« je zarohnel Roncherolles.

»Eh, kaj!... Pa vzkrik, ki sva ga slišala, ko sva vrgla starkino crko v

Sekvano? Jaz ga še slišim katerikrat v snu...«

Saint-André ni utegnul dokončati svojega stavka... Dolg, oddaljen, pridivljen krik je raztrgal nočno tišino... Tovariša sta obstala, vsa bleda in prepadena, ter se strahoma sprijela za roke.

»Slišiš?« je dehnil Roncherolles.

»Da,« je zastokal Saint-André.

»Isti krik, kakor je planil takrat iz teme...«

»Gospoda,« ju je prekinil Lagarde, »tukaj je!«

»Kaj?« sta zavpila maršal in veliki profos oba hkrati.

»V tej hiši je Royal de Beaurevers.«

Vzdignila sta oči ter jih uprla v hišo; nato sta pobesila glave in noge so jima žele sklecavati. Bila sta podobna dvema zločincema, ko zastlišita obtožbo, ki pomeni z gotovostjo smrtno kazen. Ta hiša je bila že sama v sebi krvav očitek; njeno kamenje je molče kricalo: »Videla sem!«

Zakaj, to je bila hiša, kjer sta prisegla Renaudu, da hočeta zvesto varovati Marijo Groixmartske do njegove vrnitve iz Montpellierja; hiša, kjer sta zaklala staro Bertrando; hiša, kamor sta privedla mlada princa, da jima izročita Renaudovo ženo; hiša, mimo katere se nista upala iti nikoli več od tistega dne!

Postarala se je dosti bolj, nego njene sosedo. Gotovo se ni nihče brigal zanj, da bi jo popravljal. Maršal in veliki profos sta opazila to na prvi pogled in z nemajhnim pomirjenjem. Bila je pokrita z debelim prahom. Po njenem pročelju so se vlekle razpo-

kline, podobne gubam na obličju starca. Vrata so nalikovala zaprtim ustom, okna slepih očem. Žalostno in strogo je bilo lice tega doma...

»Gol slučaj,« je dejal maršal sklepetaje z zobmi. »Kaj naj bo drugega nego slučaj? In midva bi se ga bala?«

»Ne!« je zagodrnjal Roncherolles.

»Vstopiva. Vi, Lagarde, ostanite s svojim vojniskoma na cesti.«

»Zakaj sama?« je zajecal Saint-André.

Veliki profos si je potegnil z roko po razbeljenem čelu.

»Slučaj naju je privedel semkaj,« je zamrmral. »Ako je volja baš tega slučaja, da naletiva karkoli, kar bi bilo v zvezi s takratnimi dogodki, ne maram imeti prič s seboj. Pojdiva sama. Dva zdrava sva dovolj močna, da primeva umirajočega.«

Roncherolles je na vso moč udaril s trkalom po vratih. Odprla so se takoj. Ko sta vstopila, nista videla nikogar.

»Kdo je odprl?« se je zdrnil Roncherolles.

Saint-André ni odgovoril. Z mašinskim gibom je odprl vrata. Na bližnji omari je gorela sveča in razsvetljevala prlično izbo s svojo žalostno lučjo. Takoj sta spoznala prostor. Pohištvo je bilo še isto. In v ozadju izbe so se videla stopnice, pred katere se je postavila Bertrand, ko jima je hotela ubraniti pot do Marije Groixmartske. Drgetala sta kakor od hudega mraza. Niti drug drugega se nista upala pogledati, zakaj bala sta se, da ne bi uzrla groze, ki sta jo z besedami še vajila. Veliki profos je zbral vsa svoja volja.

trole. Tudi je preskrbljeno, da dobe Praga, Brno, Bratislava in vsa druga večja industrijska mesta moko za en mesec dni naprej, ker z moko je češkoslovaška republika dobro preskrbljena.

— Dobava steklenega blaga. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 10. decembra t. l. pismo očetarstvo licitacije, glede dobave raznih steklenih predmetov. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno na pogled.

— Litvanska in nje letošnja razstava v Rigi. Da se je Rusom zaprl izhod na Vzhodno morje, je napravila antanta po prigovarjanju starih slovanskih nasprotnikov Angležev samostojno državo Litvansko. Nje glavno mesto je Riga. Državni zbor šteje 150 poslancev, med katerimi je le nekaj Nemcev. V Rigi sami je Nemcev približno eno četrtino vsega meščanstva. Najmočnejša stranka v zbornici so poljedelci, socialni demokratje tvorijo slabotno stranko, boljševidkov pa sploh ni. Trgovina v Rigi je jako živahna. Litvanska državna uprava je štedljiva kakor malo-katera druga. Drajnija je pa tudi kakor pri nas ali pa še občutnejša. Litvanci upajo, da si bodo ohranili svojo samostojnost tudi tedaj, ko si bo Rusija opomogla. Zanimiv je bil oddelek boljševidske razstave, v njej so zastopali boljševidsko Rusijo nemški židje. Pred seboj so imeli veliko zemljepisno karto Rusije, ki so jo razsvetlevali žarnice. Na vprašanje, s čim trgujejo, so odgovorili, da ne trgujejo, ampak, da hočejo samo pokazati, kaj se na Ruskem izdeluje in prideluje ter kaj se bo v bodoče izdelovalo. Omeniti moramo dogodbo, ki se je pripetila na ruskem oddelku. Pristopila je neka Rusinja, pokazala na razstavljenemu preprogu, rekot: »Ta preproga je ukradena!« Tedaj pa ruski židje pokonc. Rusinja je pa mirno pripomnila: »Obrnite ta ogal, pod njim je moje ime.« In res so tam videli črke njenega imena. Veliko povpraševanje na razstavi je bilo po sladkorju. Da so Litvanci navezali živahne trgovske stike s Češkoslovaško, je umevno samo ob sebi, saj so zavzemali izdelki češke industrije na riški razstavi drugo častno mesto. Prvo odlično mesto se je priznalo Nemcem, drugo Čehom, za tem pa so prišli Francozi, Angleži, Amerikanci in dr.

— Textilna, trgovska in industrijska d. d. v Ljubljani. Dne 29. oktobra t. l. se je vršil v prostorih Slovenske banke, s koje sodelovanjem je bila ustanovljena omenjena družba, ustanovni občni zbor navedenega podjetja. Njegov namen je trgovina s tekstilnim blagom na debelo po vsej naši državi in ustanavljanje industrijskih zavodov za manufakuro in

tkanine v Jugoslaviji. Ta trgovina je danes zlasti pri nas v rokah tujcev; tovarni v tej stroki pa imamo zelo malo, skoraj nič. Zato se je že lansko leto v Pragi rodila misel, stopiti v ožji stik z brati Čehi, ki imajo veliko in prvovrstno tekstilno industrijo in z njihovo pomočjo osnovati večji trgovski in industrijski zavod v Jugoslaviji; prvič zato, da se zapodi maloveredno laško blago iz naše države in drugič, da se z ustanovitvijo potrebnih nam tovarni v tej stroki gospodarsko osvobodimo tudi na tem polju. Občnemu zboru je prisostvoval tudi gospod generalni konzul CSR dr. Otokar Beneš, ki je poudaril, da smatra za svojo dolžnost, da podpira novo podjetje po vseh svojih močeh. Povdarjal je gospod generalni konzul, da se vladi češkoslovaške republike mnogo ležeče na tem, da se ojačijo med češkoslovaško republiko in Jugoslavijo ne le kulturni in politični, temveč prav posebno tudi gospodarski stiki. Zato bo češka vlada novo podjetje podpirala: Poleg jugoslovanske skupine je udeležena pri Textilni večja skupina čeških tekstilnih industrijalcev, zlasti pa iz Brna in Prage. Od teh so bili na ustanovnem občnem zboru zastopani tudi naslednji češki industrijalci: Ekspert, d. d. čeških tekstilnih industrijev, P. A. Slehta in sin, A. Kraus, Morawitz in sin, Kučera, Leo Beer, Rudolf Pollak, F. Berger, M. Beran sinovi, deln. d., Stiasny in Schlesinger in dr. Od jugoslovanske strani je omeniti zlasti Brate Vokač, »Oblačilnico za Slovenijo«, predsednika Zveze industrijev gospoda Dragotina Hribarja in dr. Občni zbor je vodil spretno gospod Rado Legvart, predsednik Slovenske banke. Vlado je zastopal gospod okrajni glavar dr. Radej. Delniška glavica znaša 12 milijonov kron, ki se pa lahko zviša brez oblastvenega dovoljenja na 40 milijonov kron. V upravnih svetih so bili izvoljeni sledeči gg.: Franc Vokač, Dragotin Hribar, Rado Legvart, Hanuš Neuera, dr. Josip Kamušič, Karl Vokač, dr. Anton Andrejčič, Emil Storza, A. Prepeluh. Dve mesti ste se rezervirali še za ono češko skupino, ki vsled potnih ovir ni mogla pravočasno dospeti v Ljubljano. V nadzorstveni svetih so bili izvoljeni gg. Josip Kubelka, upravni svetnik Slovenske banke, Davorin Sladonja, podravatelj Slovenske banke, Josip in Viktor Vokač, veletrgovca. Novo podjetje, ki je zasnovano v velikem slogu, bo gotovo pravicovito, zlasti ker bo uživalo vsestransko podporo s strani češke vlade in industrije. Potem ne bo imel nihče več povoda, zalagati se s slabim laškim blagom in kupovati pri naših nemških in nemčurških trgovcih, ki mirno sede v Ljubljani in diktirajo cene.

pilo vsled malomarnega vpisovanja začelne ure na disciplini.

— Izgubil je v terek zvečer nek uradnik v kavarni Union ali pred kavarno listino z denarjem in listinami. Pošten najditelj se naproša, da odda vse skupaj proti dobri nagradi na polic, ravnateljstvo, ali pa vrne vsaj listine, ki so za izgubljenca velike vrednosti.

— Izgubila se je denarnica s preko 4040 kron ter razne beležke in računi na ime M. Pivnički. Pošten najditelj se naproša, da izroči denarnico in vse dokumente na policijsko ravnateljstvo ali pa na naslov: Mita Pivnički post. rest. Ljubljana, Denar si lahko obrzdi.

Maribor.

Konec stanovanjske krize v l. 1922. Ako se more verjeti vsem velkopoteznim načrtom, ki so zaznamovani za prihodnje leto, pomenja leto 1922 za Maribor konec stanovanjskih stisk. Po naredbi stanovanjske oblasti morajo zgraditi do prihodnje jeseni vse tukajšnje banke prostore za svoja podjetja kakor tudi za svoje uslužbence. Nadalje morajo zgraditi razna velepodjetja stanovanjske hiše za svoje nastavlence. Gradilo bo tudi podjetje »Hiltozid« približno 50 novih stanovanjskih hiš in razvetega tudi stavbeno podjetje »Kifman« več poslopj za privatne stranke. Za l. 1922 se obeta torej »vagonarjem« in drugim sličnim glavnikom razmer lepa perspektiva, — ako ne pride kaj vmes.

Nov tečaj rešitve postaje otvoril dne 4. novembra t. l. tukajšnji rešilni oddelek pod vodstvom svojega zdravnika dr. Karla Ipavca. Dobro bi bilo, da bi se tudi iz tukajšnjih slovenskih krogov prigrasilo mnogo udeležnikov za tečaj, zlasti ker s tem niso spojene nobene obveznosti napram rešilnemu oddelku.

Novoimenovani vodja tukajšnjega policijskega komisarijata g. nadsvetnik Kerševan je prispel 31. okt. v Maribor, da prevzame posele od dosedanjega vodje komisarijata g. polic. svetnika dr. Senekoviča, ki je dodeljen v službovanje policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Pravni zastopnik mestne občine. Zadevno naše vesti, da je mestni svet mariborski sklenil imenovati g. dr. Leskovarja za svojega pravnega zastopnika, smo od merodajne strani sedaj doznali, da mestni svet tozadevno ni ničesar sklepal in nam je došlo to poročilo na podlagi napadne informacije. Po sklepu občinskega sveta se bode vsak pravni slučaj oddal posebej.

Mestna aprovizacija v Mariboru — kje si? Ljubljana ima svojo mestno aprovizacijo. Z ozirom na trajno naraščajočo draginjo se je v Ljubljani izkazala ta institucija kot nujno potrebna in koristna naprava. S svojimi velikimi nakupi raznih živil bo Ljubljanska mestna aprovizacija zelo blagodejno zamogla uplivati na prehrano prebivalstva. Maribor glede naraščajoče dragine — žalbog — ni prav nič na boljšem kakor Ljubljana. Vendar pa se tukaj nihče ne zagne, da bi obvaroval prebivalstvo pred težkimi dnevi, ki se mu obetajo glede prehrane to zimo. Ali res ne bi bilo mogoče, da tudi mariborski občinski svet uvede kako akcijo, ki bi v nekateri meri — kakor v Ljubljani — služila interesom mestnega prebivalstva?

Studenci dobe svoj kino. Te dni začne neki slovenski invalid v Studencih v prostorih gostilne Trofenik z rednimi kinopredstavi. Motor že nekaj večerov puha na dvorišču, ker imajo poizkuse.

Za Silvestrov večer na Pohorju se je prigrasilo že sedaj okrog 160 oseb, ki hočejo pačakati prihoda novega leta na planinah v Ruski in Mariborski koči. Ali so si ti prjelateli narave rezerviral razen prostorov v kočah tudi lepo vreme in lepo pot do njih?

Pohištvo ima stanovanje — ljudje pa ne. V Maistrovi ulici ima golo pohištvo nekoga častnika, ki je bil premeščen v Srbijo, že nad pol leta svoje udobno stanovanje. Ljudje se pa potikajo po vagonih in luknjah. In nihče nima moči, da bi pohištvo častnika odpovedal stanovanje ter ga deložiral pod kako streho! Pravilo, da neka posebna naredba štiti v takem slučaju pohištvo častnika. Druhih smrtnikov pohištvo nima takih privilegijev.

Več milijonov kron neki stane električna napeljava za glavni kolodvor v Mariboru. Sredi novembra bo že funkcionalna, s l. se ji pa še ne ljubi, ker ima tehnično napako. Te vražje napake so kaj pogoste in različne.

12.000 K je izgubil posestnik Semčič iz Ploverske pri Sv. Jakobu na Glavnem trgu z listino in nekaterimi dokumenti vred.

Dražba na Glavnem trgu se vrši 5. novembra. Prodala bo svoje premične zabelebnice VIČE, kar ji je dovolil mestni svet.

Čudna pomota — občinska razsodišča bodo razveljavljena. To novico je zvedel predsednik trgovskega gremija v Mariboru, Vilko Weixl, kakor je trdil na petkovem zborovanju trgovcev, od samega ministra dr. Kukovca. Ta mu je namreč povedal, da so bila občinska razsodišča za poblanje draginje namenjena samo Srbiji, ker klma okrajnih sodišč. V njegovi odsotnosti pa se je naredba pomotoma poslala vsem pokrajnam. Zato bo v najkrajšem času sistirana dotična naredba v naših krajih. Tako je za trdil torej minister trgovcu Weixlu. Koliko je resnice na tem, moramo prepustiti gg. Weixlu in ministru Kukovu. Pri nas sicer tudi take fiktivne pomote niso izključene, pač pa je to čudno, da še prihajajo novi odloki glede občinskih razsodišč torej, da se še vedno naprej vrše te pomote in se na podlagi teh pomote ustanavljajo še vedno nova razsodišča. Občinstvo je z delovanjem teh sodišč prav zadovoljno, zadovoljni pa seveda niso tisti, ki bi še vedno radi ribarili v kalnem in bi občinstvo ne imelo kontrole nad njihovim poslovanjem. Zadovoljni pa niso z njimi naviljalci cen, ki imajo komatno vest in polno blago denarja. Upamo, da je »trošča« g. Weixla samo pobožna želja, ki se ne uresniči, dokler se razmere ne izpremenijo. Resnim trgovcem se ni treba bati kontrole. Kateri se je pa boji, vedo pa tudi pravi vzrok, katerega si vsakdo lahko misli.

»Volksstimme« ne ugaja odločen nastop, katerega je zavzela »Jugoslavija« povodom prihoda Karla na Madžarsko. Trdi, da se je NSS pokazala s svojim »popravljenim socializmom« ob tej priliki v vsej svoji nagoti. Verjamemo, da gospod pri internacijonalni prav, da nismo ob tem velevažnem dogovodu, ki bi bil lahko imel za našo državo in za nas same nedolžne posledice, balansirali tako dvomljivo, kakor je balansirala njihova stranka, ki ni vedela od tem trenutku ali je tič ali miš. Izjaviti so seveda morali, da so proti monarhiji in Karlu na Madžarskem in da obsojajo prellivanje krvi, a kako se naj doseže ta uspeh, tega seveda niso povedali. Lahko je sicer reči, daite madžarskemu ljudstvu priliko, da se izreče samo, kaj hoče. Kdo in pa kako bo

dosegel to priliko, tega gospodje seveda ne povedo. Naša stranka je in bo vedno pobijala kričivno vlado. Kadar pa gre za interese komaj priborjene in tisoč let pričakovane države, takrat pa ne poznamo prav nobenega cencanja, pa naj bo gospodom pri internacijonalni prav ali ne. Pika.

»Ein Leben und 47 Jahre Kerker« vzdihujejo zadnje »Stimce« radi obsodbe morilce ministra Draškoviča, češ, zaradi nepremišljene dejanja enega fanatika, toliko je če in še smrt povrnil! Čudna rahločutnost! Kje je bila ta rahločutnost taktak, ko so padali polna 4 leta milijoni življenj, ko so desetindesetišči našega naroda viseli na vešalih in umirali po ječah in sicer pravzaprav samo radi blaznosti enega samega človeka, ki je slučajno sedel na cesarskem prestolu. Svet se res vrtil!

V mestni pinarni se je ugnezdila nemška propaganda pod krinko socialne demokracije. Ker je zavedni koroski begunc B. posvaril nemčurske peteline, da smo v Jugoslaviji so se ga dejansko lotili in ranili. Ravnatelj pa je potegnil z nemčurji ter beguncu odpovedal službo. Kam naj gre sedaj na zimo z družino? Vse narodne stranke pozivamo, naj se zavzamejo za slučaj ter izsilijo red in pravico v pinarni.

Državni stanovanjski urad v Mariboru je prešel v zmislu novega po pokrajinskem nsmestniku izdanega pravilnika v območje mestne občine. Stanovanjskemu uradu bo predsedoval župan Grčar. Ali bo s tem pomagano stanovanjski krizi, bo pokazala šele bodočnost.

Grom topov s severovzhoda. V nedeljo, pondeljek in terek se je s severovzhodne smeri jasno slišal odmev močnega grmenja topov. Najbrže je severovzhodni veter donesal zvoke streljanja iz burškega ozemlja.

Dan Vseh svetih v Mariboru. Izredno lepo jesensko vreme je na Vseh svetih dan privabilo ogromno množico na tukajšnji pokopališči. Prostor mariborskega pokopališča v Pobrežju je bil poln raznega občinstva, ki je obiskalo grobove dragih svojcev. Na pokopališču sta zapela združena pevška zbor »Glasbene Matice« in »Drave« več žalosno »k in vojaška godba je zaigrala nekaj komadov. Istotako je tudi staro mestno pokopališče posetilo te dni velika množica.

Izredna seja občinskega sveta mariborskega. Za petek 4. t. m. ob 6. zvečer sklicuje župan Izredno sejo občinskega sveta z dnevnim redom: razni predlogi in prošnje, poročila odsekov in personalne stvari.

V trgovino s špicerijskim blagom Vinke Hmelaka na Slockskega trgu je vstopil kot družabnik g. Miroslav Kostal-Zivanovič, trgovec v Zagrebu. Z novim vstopom bo trdka znatno razširila svoj delokrog.

Ker je govoril proti Jugoslaviji 47 letni sobni slikar Franc Kranjc, stanujoč v Cvetlični ulici 8, je včeraj popoldne v neki gostilni v Milnski ulici v navzočnosti večjega števila gostov zabavljil nad Jugoslavijo in rekel: »Naša država nima ničesar iskati v Albaniji, ker nas nič ne briga! Srbiji Mi smo Stajerci! Če bomo morali k vojakom, bomo šli gor (kazale na sever) in ne dol! Jugoslavijo zabašite in kak nahrbtnik in podjte z njo!« Kranjc je bil ovaden in je pri zaslišanju priznal, da je res govoril nekaj takega, vendar to po njegovem mnenju ni nič slabega, ker se povsod govori tako. Izgovarjal se je, da je pil, vendar ni kazal znakov pijanosti. Bil je izročen sodišču.

Mariborsko gledališče. Dolgotrajna popravila v mariborskem gledališču, ki še vedno nemočajo početek redne sezone, so dovedla upravo gledališča do tega, da prične s predstavami začasno v Narodnem domu. Kot prva predstava, ki se vrši s soboto 5. t. m. se uprizaro Čehov »Striček Vanja«. Kot nadaljnje predstave bodo sledile Nušičev »Svet«, Petrovičev »Gozd«, Ernestov »Odgovornost Lanovec«, Grillparzerjeva »Prababica«, Knoblauchov »Favn« in Strindbergov »Oče«. Predstave se vrše z najam abonentov in se bodo kasneje v pričetku redne sezone ponovile tudi za abonement. Redna sezona se otvarja v gledališču s Cankarjevimi delom »Za narodov blagor«.

Veliki stamtam na Mutl so uprizarili internacijonalce — namreč nemško misleči — ko so dobili svojega župana Paternuša. 2. oktobra so zborovali in stavili resolucijo, da se naj župan potrdi in glejte! v Ljubljani in v Beogradu so se te resolucije tako ustrušili, da je po 20 dneh župan že zaprisegel. Seveda je bilo treba razobesiti rdečo zastavo in prirediti novemu županu »fakelzug« z raznimi govorancami in mu pokloniti Sophe. Pravilo, da Muta še vedno stoji, pač pa Sv. Primož nekam čudno gleda na to čudno družbo pod seboj, ker dobro ve, da si je nadela samo jugoslovanske krinke, v resnici pa je taka, kakor je bila nekda.

Gledališče in glasba.

Repertoar Narodnega gledališča:

Drama.
Četrtek, 3. 11., »Požar strasti«, Izven.
Petek, 4. 11., »Ljubezen«, D.
Opera.
Četrtek, 3. 11., »Vaška šola«, Seherazada, D.
Petek, 4. 11., Zaprt.

Drobiž.

Maksimiljanov spovednik umrl. Nedavno je umrl v Newyorku nadškof Ignacij Obregon iz Meksike. Bil je na povratku iz Rima, a smrt ga je prehitela preden je dospel v domovino. Star je bil 81 let. Pokojnik je izpovedal cesarja Maksimilijana in je bil navzoč tudi pri njegovi nesrečni smrti.

Predor pod kanalom La Manche. Mestni zastop v londonskem predmestju Cambrewel je vlado pozval, da naj končno prične z gradbo velikega predora pod kanalom La Manche, ki loči Francijo od Anglije. Angleška vlada se pravkar bavi s tem vprašanjem.

Defiscit sovjetske Rusije. Neki ruski list ceni defiscit sovjetske vlade za l. 1920 na 20 trilijonov rubljev. To so številke, s kakršnimi računajo za enkrat le astronomi in boljševidi.

Sreča v nesreči. Do sedaj se je čulo pogostokrat o kaki ameriški ali angleški senzaciji, ki pa je bila dostikrat le umetno izvedena. Sedaj pa se je enkrat pojavila senzacija na fran-

coskem, o kateri se sme reči, da je vse dosedanje angleške in ameriške naravnost porazila. Neki obrtnik se je namreč v svojem prostem času bavil z lepiljenjem plakatov. Ko je nekoč lepil velikanski plakat na steni tretjega nadstropja, se mu izpodrzne noga in on telebne iz višine tretjega nadstropja na ulico in sicer k sreči na neki mimoidoči voz, napolnjen z paradizniki. Obrtniku se ni zgodilo nič, toda trgovec s paradizniki je imel na vozu pravcova »paradiznikovo omako«. Ali trgovec, namesto da bi bil vesel, da je rešil človeku življenje, je dotičnika izročil sodišču, češ, da mu je napravil s svojim »skokom« občutno škodo. Sodišče je razsodilo, da mora plačati obrtnik trgovcu 300 frankov odškodnine, kar je on srčno rad storil. Bil je vesel, da si je rešil življenje in trgovec je bil potem tudi zadovoljen. — Res, nenavada senzacija.

Sedem sester poročil. Ameriški farmer Friderik Harris je poročil sedem sester in sicer tako, da se je najprej poročil z najstarejšo, ko mu je ta umrla je vzel zopet najstarejšo še živečo sestro in po tem redu je šlo dalje. Sedaj je poročen z najmlajšo sestro.

Zabavni kotiček.

Ali ni res?

»Dovolite, da vam povem resnico,« — to slišite, da bi kdo rekeli: »Dovolite, da se vam zlažem.«

Stanovanjska beda.

— Odslej boš ti stanovala v mojem srcu, jaz pa v tvojem. —
— Kdaj bova pa oba skupaj stanovala? —

Proda se:

POSESTVO

Kl se nahaja v dobrem stanju, posloplje kompletno s pohištvo 5 govodi, 28 o lov zemlje, blizu Poličan Več se izve pri Antonu Wirte, Križni vrh, Poličane. 2147

LEP GIČ

se proda. Poltze se v pivovarni »Union«. 2206

POZORI ZIMA! POZORI!
Zimo vsake vrste izdeluje in prodaja Lovro Ješetova vdova, Zimopreja, Stražišče pri Kranju. Vzorca na razpolago, poštnim prosto.

V SKLADIŠČU RANZINGER

se proda po ugodni ceni 1 jedlna hrastova sobna oprava in 1 tridelna garderobna omara. 2214

OBLEKA IN VRHNJA SUKNJA

je na prodaj. Vprašati je Dalmatino ul. 11 pritičje, levo. 2215

Službe:

KNJIGOVODKINJA

se sprejme. V poštev pridejo samo tiste učitelne prakso. Nastop s. l. novembrom. Ponudbe do 30. oktobra na upravo lista pod »Knjigovodkinja 100«.

DVA DOBRA MIZARJA

za pohištvo sprejme v trajno delo proti dobri plači tvrdka Andrej Kurent, Višnjagora. 2201

KLOBUČARSKA POMOČNIKE

sprejme tovarna klobukov »Sešir« d. d. v Škojli Lokl. 2211

HIŠNIK

ki bi opravljal poleg hišnega dela tudi hlev se sprejme. Resni, delovalni naj stavilo svoje ponudbe pod »Hišnik« na upravo. 2210

PRODAJALKA MODNE TRGOVINE

išče primerne službe. Cenjene ponudbe pod »Modna trgovina« na upravo lista. 2216

SREDNJE VELIKA MOŠKA LETNA STROKOVNI TAJNIK

spreten organizator, vešč vseh pisarniških poslov, ter zmožen urevati strokovni list se išče. Plača po dogovoru. Nastop takoli! Ponudbe na upravnitvo pod »Strokovni tajnik«. 2212

Razno:

REZANJE DRV

z motorno žago, ter dobavo drv vsako množino dostavljeno na dom pripravca L. d. Hlešič, Ahačleva cesta 10. Tramvajska postaja, Sv. Petra cerkev. 1906

MLADI INŽENIR

s stalno službo. Išče stanovanje pri boljši družini, eventualno tudi s hrano. Ponu pod »Inženir« na upravo lista. 2213

BOLJŠA GOSTILNA

z vsem inventarjem v prometnem kraju se vžame v najem. Ponudbe pod »Savina 37« na upravo »Jugoslavije«. 2217

LOKAL

v sredini mesta se išče proti dobri najemni. Pisemne ponudbe na upravo »Jugoslavije«. M. A. S. 2186

Novo! Novo! Helena.

Povest Marije Kmetove.

Cena vezani knjižici 28 K,

Brosirani 24 K.

Naroči se:

Zvezna knjigarna

Ljubljana, Marijin trg štef. 8.

Dnevne vesti.

— Iz orožništva. Nedavno smo štitali v Vašem cenl. listu, v katerem se opisuje sedanje razmere pri orožništvu, pri čemer se tudi naglašajo položaj koncentriranih orožnikov. Tukaj podajamo glede zadnjih le nekatere podrobnosti: 3 mesece je milico, odkar je bilo veliko število orožnikov odposlano na — par tednov predvideno — koncentracijo, ki so sedaj poleg prehranjevalnih in gnotnih težko, že v vsej razglašeni in razdrapani obleki, da o perilu niti ne govorimo! V takem stanju vršijo sedaj, ko je zima že pred durmi, vestno svojo službo in obupno čakajo, da se jih gospoda, ki sedi po toplih pisarnah, usmili in že enkrat te službe razreši. Poleg tega je pa še druga krivica, ki se godi tem in vsem orožnikom ob glavni železniški progi se nahajajočih postaj. Medtem ko dobi ostalo moštvo nemoteno pripadajoči mu letni dopust, omenjeni ne smejo istega niti zaprositi, če pa kateri zaprosi, se mu prošnja sploh ne vrne. Tolaži se jih s tem, da po končani koncentraciji pridejo tudi oni na vrsto; leto pa gre h koncu in koncentracija, traja dalje, izgleda, da se je nanjo že čisto pozabilo. Naj čuda, če raste v pričo takšnih razmer nezadovoljstvo med orožniki. Ako že mora biti železniška proga stalno zastražena, naj se zato porabi voštvo, kar bi bilo, edino na mestu in ne orožništvo, katerega poklic ni, stalno strazenje gotovih objektov. Če pa mora to tako biti, naj se to moštvo od časa do časa zamenja, da ne bode vedno eno in isto pri tem prizadeto.

— Kako gospodarji gerentstvo in obč. tajnica v Mostah v prid svojim pristajem. Občina Moste je dobila od voj. poveljstva nalogo, da nakaže več potrjenih konj za vojaški tratin. nakar sta gerentstvo in tajnica g. Oražmu nakazala poosestnikom najprotihni strank gotovo množico konj, le nekemu posestniku Dimniku pristasu klerikalne stranke je pomotoma nakazala občina tudi enega konja, katerega je le včasih rabil za domače delo ter se je le kratkočasni njim. Konj je bil zelo v dobrem stanu ter od voj. zdravnika potrjen. Da se je pa omenjeni Dimnik pritožil g. Oražmu, češ: Jaz sem Vaše stranke, volitive so pred durmi, g. Oražem in namestniku gerenta, nakažite mesto mene kar pod roko tu nekemu posestniku (kajzarju) kateri ima tudi dva nepotrjena konja s katerimi si svoj vsakdanji kruh služi, da bi jih dal k vojaštvu. In tako se je tudi zgodilo. Ta občinska zvižava pa se je prišla takoj na dan po polkovniku. Da bi ne prišla cela stvar na odločnejše mesto, si je občina zopet zvižalo premislila in morala Orožnemu ljubčku Dimniku odvzeti konja, čeravno ima mesto sedmih otrok samo štiri. Vsaj nekemu kmalu napravil red ter bodemo tudi mi g. Ribičanu odpravljali konje; kajli volitive so res red durmi.

— Razširjenje selške službe pri poštnem uradu Krška vas. S l. novembrom t. l. se razširi pri poštnem uradu Krška vas do stavljanje poštnih pošilk po selškem pismonoši na popisni kraj Velike Malence.

Dostavljalo se bo v Velikih Malencah vsak pondeljek in petek.

— Otvoritev telefonske centrale in javno govorilnice v Trebnjem. Pri poštnem in brzojavnem uradu Trebnje se je otvorila 17. oktobra t. l. telefonska centrala z javno govorilnico, za krajevni in medkrajevni promet.

Ljubljana.

— Pesek kontra Finžgar. Včeraj se je pred tukajšnjim deželnim sodiščem vršila obravnava Pesek kontra Finžgar. Obravnava je vodil sodni nadsvetnik Potrato. Finžgar je v času po občinskih volitvah trosil o g. Pesku vesti, kot da bi leta zagrešil dejanje po § 129 b. Ko je g. Pesek o tem zvedel je vložil proti njemu tožbo. Pri prvi razpravi je g. Finžgar inkriminirana dejanja zanikal, ko pa se mu je blatenje g. Peska s pričami dokazalo, je njegov odvetnik g. dr. Klepec ponudil dokaz resnice. V svrhu doprinos dokaza resnice so bile zaslišane včeraj tri prič, ki pa so vse odločno zankale vsako krivdo g. Peska. Prišlo pa je na dan, da je g. dr. Klepec skušal vplivati na priče in jih je nagovarjal, da naj kar izpovedo proti g. Pesku, češ, da se jim ni ničesar bati. G. Finžgar je bil obsojen radi častikraje na 2000 K globe ali teden dni zapora.

— V petek, dne 4. t. m. odpadejo ure pri pokrajinskemu namestniku g. ministru Ivanu Hribarju, ker službeno odputuje.

— Kraljevna organizacija NSS za Dvorski okraj vabi vse članstvo na velevažen sestanek, ki se vrši danes, v četrtek, dne 3. nov. t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne »Cerne« (Hilšerjeva ulica) v posebni sobi. Odbor.

— Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani. Vaja se vrši mesto v četrtek izjemno v petek zvečer ob 8. uri. Ker je koncert pred durmi, se prosi točno in polnoštevilne udeležbe. Odbor.

— Zabave, veselice, plesi itd. Mestni magistrat opozarja, da občinskih pristojbin in veselicega davka od plesov in veselje v bodoče iz načelnih vzrokov pod nikakim pogojem ne bode odpisoval, vsled česar so slične prošnje za odpis popolnoma brezpredmetne.

— Dobra služba. Narodno Socialna Zveza išče dva

PREKLICI!

Podpisani vnovič preklicujem in obžalujem vse žaljivke in sumničanja, katera sem naperjal napram imenovanim invalidom iz sobe št. 5 v »Invalidskem domu«.

Imenovani koje sem razžalil so: Zdravko Rant, Mohor Ivan, Njbernik Ivan, Gašperlin Ant., Naglič Iv., Jevšnik Ivan, Lenčič Franc in osebno prošim še oproščenja za žaljivke in sumničanja, katera sem izjavil napram gg. Goričan Hinko-tu in Verčnik France-tu ter izjavljam, da so bila neresnična in neosnovana.

Izrekam vsem zahvalo, da so odstopili od sodniškega postopanja proti meni.

Ljubljana, 3. nov. 1921.

Anton Presker,
hišnik »Invalid. doma«

MOJI LJUBČKI

živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu.

Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni

Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Dular & Fabiani

Veletrovinna manufakture, samo na debelo
Ljubljana, Dunajska cesta 33
v Balkanu.

Priporoča p. n. trgovcem svojo veliko zalogo in bogato izbiro manufakturnega blaga po najnižjih konkurenčnih cenah.

Solidna in točna posrežba zajamčena.

Kompanjon

se išče vsled dovršenega povečanja zelo dobičkonosnega podjetja (tovarne) v Ljubljani. Strokovna znanost ni potrebna. Kapital 150.000 dinarjev. Ponudbe pod „150.000“ na upravništvo tega lista.

Obvestilo.

Obveščava, cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. — Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.

Ant. in Jožinka Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaski trg (Breg) št. 1.

Po nizki ceni:

nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji tudi malo rabljeni.

F. BATJEL, Ljubljana

Stari trg št. 28.

Karlovška cesta št. 4.

Prazne nove in rabljene vreče (dlakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, fižol, brinjivo olje.

„Slovan“

letniki 1908 do 1917

krasno vezani

so na prodaj.

Uprava „JUGOSLAVIJE“ v Ljubljani,
Marijin trg št. 8.

Knjiga s slikami za zabavo in pouk našim malim**MOJ ZVERINJAK**

izvod 20 K

v Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Razširjajte „Jugoslavijo“!!

Večja množina odpadkov belega papirja se proda.

Porabljivo zelo za mesarje, delikatese itd.

Natančneje v upravi lista.

Profesor ZALOKAR

se je vrnil

in zopet redno ordinira od dveh do treh pop.

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni emajl-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana.

Mnogo časa in denarja si prihranite ako takoj naročite „Ekspres“ kotno računarico.

„Ekspres“ je zakonito zavarovana je najmodernejša in najboljša računarska tabela za množenje in deljenje.

„Ekspres“ je najcenejša računarska tabela ter stane s poštnino vred vzorec A 5 din., vzorec B 7 din.

Naroča se pri

ZVEZNI TISKARNI
V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z, vzkladiščanjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih zasebnih spediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to obče koristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“

mednarodne, trgovske, in skladiščne delniške družbe v Mariboru

z delniško glavnico Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI. št. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, št. 7008, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca.

Račni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev na vsako delnico.

Nominalni znesek po Din. 100.— in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921.

Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.

Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe »Orient«.

Kot subskripcijska mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene podružnice; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in filijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska banka v Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge.

Vabilno Vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bode rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu.

Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barošu, Selunu in Konstantinoplu.

Organizirajmo se, ker edino v organizaciji je moč.

Podpisujte torej delnice naše »ORIENT«, mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavčar, industrijalci v Mariboru.
Franc Gulda, trgovec v Mariboru.
Ivan Korajžija, trgovec v Mariboru.
Peter Majdlič, industrijalec v Celju.
J. Medved, veletrogovec v Ljubljani.
Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah.
Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.
Vilko Weixel, trgovec v Mariboru.
Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru.
Gustav Bernhard, trgovec v Mariboru.
J. Samec, veletrogovin v Ljubljani.
A. & E. Skaberno, veletrogovin v Ljubljani.
Josip Rosenberg, industrijalec v Mariboru.
Anton Tonež in dr., import in eksport v Mariboru.
Alojz Zlenderič, trgovec v Mariboru.
Eksportno društvo Mathels. Suppanz in dr. v Mariboru.
Jos. Šorec, trgovec v Mariboru.

»Drava«, lesna in industrijska d. d. v Mariboru.
Matej Hedžet, veletrogovec v Ljubljani.
Ivan Liniger, veletrogovec v Ljubljani.
Franjo Čuček, industrijalec v Ptuj.
Alois Senčar, trgovec v Ptuj.
Miloš Gnuš, glavni tob. žal. v Mariboru.
Franc Starčič, trgovec v Mariboru.
M. Berdajs, trgovec v Mariboru.
Karl Haber, trgovec v Mariboru.
Prva Mariborska tov. mla. v Mariboru.
Ing. Himmeler, Adolf, eksp. v Mariboru.
Kobi Drago, industrijalec v Mariboru.
Viljem Freund, tovarnar v Mariboru.
Jakob Zadravec, industrijalec v Središču.
Karl Pertinač, industrijalec v Celju.
Davorin Tombah, trg. v Ptuj.
Anton Brenčič, trgovec v Ptuj.
M. E. Šepec, trgovec v Mariboru.
Anton Jurca, industrijalec v Ptuj.

POZORI

POZORI

BANKE, GROSISTI, TOVARNE!

NAJCENEJŠA IN NAJBOLJŠA REKLAMA JE ZEPNI REKLAMNI

:-: KOLEDAR :-:

ZA LETO 1922.

LICNE ZEPNE REKLAMNE KOLEDARJE ZA LETO 1922 V DVEH LICNO IZDELANIH OBLIKAH 6x4 cm IN 12x7 cm IZDELUJE VŠAKO MNOŽINO V NAJKRAJSEM CASU

ZVEZNA TISKARNA IN KNJIGARNA V LJUBLJANI.

ZAHTEVAJTE OFERTO!

ZAHTEVAJTE OFERTO!

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju.

Gospoška ulica — Hotel Balkan.

Sprejema in obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
od dneva vloge do dneva vzdiga.

Večje zneske in stalne vloge proti odpovednim rokom po dogovoru.

Daje posojila v vseh oblikah.

Eskomptuje različna povzeta pod najugodnejšimi pogoji.

Postnohranilniške položnice so vsakomur na razpolago.

Uradije vsak dan dopoldne.

Premog prvovrsten Premog

kosovec in orehovec po zelo nizki ceni,
dobavljiv takoj in za stalno.

Vprašanja pod „premog“ na upravo lista.

Dobava samo v vagonih.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA Prešernova ulca št. 50, v lastnem poslopiju. LJUBLJANA

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter ku-ponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits i. t. d.